

FOR OFFICIAL USE

Teisteanais
Nàiseanta
2025

Comharra

X832/75/01

Nàiseanta 5

DIHAOINE, 2 CÈITEAN

1:00 F – 2:40 F

**Gàidhlig
Leughadh**

Gàidhlig Reading

* X 8 3 2 7 5 0 1 *

Lìon na bogsaichean seo agus leugh na tha sgrìobhte gu h-ìosal.

Làn ainm sgoile no colaiste

Baile

Ciad ainm(ean)

Sloinneadh

Àireamh an
t-suidheachain

Latha breith

Latha

Mìos

Bliadhna

Àireamh an oileanaich

Comharran gu lèir — 30

Leugh an earrann agus feuch na ceistean UILE.

Sgrìobh do fhreagairtean gu soilleir anns an leabhran.

Tha àite a bharrachd airson fhreagairtean aig deireadh an leabhraìn seo. Ma chleachdas tu an t-àite sin, feumaidh tu àireamh na ceiste a tha thu a' freagairt a chomharrachadh gu soilleir.

Cleachd inc **gorm** no **dubh**.

Tha leabhran nam freagairtean eile airson Litreachas. Cuir do fhreagairtean airson Litreachas anns an leabhran nam freagairtean airson Litreachas.

Mus fàg thu seòmar na deuchainne, feumaidh tu an dà leabhar a thoirt don Fhreiceadan; mur a dèan thu sin, dh'fhaodadh tu na comharran gu lèir airson a' phàipeir a chall.

* X 8 3 2 7 5 0 1 0 1 *

Ciad Chobhair Naomh Anndra

Is e buidheann charthannais a th' ann an Ciad Chobhair Naomh Anndra a tha air a bhith ag obair ann an Alba fad bhliadhnaichean. 'S e prìomh amas a' charthannais ciad chobhair a thoirt seachad do dhaoine nuair a tha feum aca air. Tha iad den bheachd nach bu chòir do dhuine sam bith fulang no bàsachadh a chionn nach d' fhuair iad cuideachadh ann an àm.

Chaidh a' bhuidheann a stèidheachadh le dotairean agus luchd-gnothachais ann an Glaschu ann an 1882, aig àm nuair a bha am baile a' meudachadh mar bhaile gnìomhachail. Bha a' mhòr chuid de dhaoine ag obair ann an àrainneachdan air leth cunnartach leithid na gàrraidhean-luinge, na mèinnean agus na rèilean. Bha draghan ann mun àireamh de dhaoine a bha air an leòn aig an àite-obrach 's ri linn sin 's ann sna h-àiteachan seo a bha mòran de na ciad buidhnean air an stèidheachadh.

San latha an-diugh tha a' bhuidheann a' toirt seachad an ìre as àirde de sgilean ciad chobhair agus cothroman saor-thoileach air feadh na dùthcha. A bharrachd air a bhith a' tabhann seirbheisean ciad chobhair aig tachartasan poblach leithid cuirmean-ciùil, fèisean agus geamaichean ball-coise, bidh iad a' toirt cothroman do dhaoine a bhith ag ionnsachadh mu sgilean ciad chobhair. Bho aois còig bliadhna gheibhear eòlas air sgilean bunaiteach air am faodar togail tro phrògraman sònraichte do dh'òigridh gu ruige aois fichead 's a cheithir. Tha a' bhuidheann cuideachd a' libhrigeadh trèanadh do dh'inbich anns na coimhearsnachdan aca fhèin.

Tha an carthannas mothachail air daoine òga a tha a' fuireach ann an sgìrean bochda is mì-leasaichte leis gu bheil eucoir is modh mì-shòisealta nas cumanta. Ged a tha feadhainn de dhaoine òga sna sgìrean seo airson beatha nas fheàrr a bhith aca tha cuid ann nach eil cho dòchasach mu na cothroman a bhios aca san àm ri teachd. Tha an carthannas gu làidir den bheachd gu bheil e deatamach a bhith a' toirt buaidh mhaireannach air na daoine òga ris am bi iad a' coinneachadh oir 's e àm fìor chudromach a tha seo nam beatha far am faodadh deagh bhuaidh toirt orra co-dhùnaidhean nas fheàrr a dhèanamh.

Tha an carthannas a' ruith pròiseactan ann an sgoiltean cuideachd far am faigh sgoilearan trèanadh ann a bhith a' libhrigeadh bùithtean-obrach ciad chobhair do sgoilearan eile. Tro na bùithtean-obrach seo ionnsaichidh sgoilearan sgilean a chuireas iad gu feum ann am beatha agus san t-saoghal obrach. Tha seo gu h-àraidh buannachdail do sgoilearan nach eil a' dol a leantainn slighe fhoghlaim thraidiseanta oir thig piseach air an sgilean conaltraidh agus fàsaidh am misneachd.

Tha am feum a tha an carthannas seo a' dèanamh ann an Alba dearbhte nuair a dh'innseas daoine mu mar a tha iad a' cur nan sgilean a tha iad air ionnsachadh gu feum; daoine leithid Daibhidh Maclain, balach òg à Glaschu. Bha Daibhidh ann am meadhan a' bhaile aon oidhche Shathairne nuair a chunnaic e fear a chaidh a leagail le bus. Bhuail am fear a cheann air an t-sràid agus chaidh Daibhidh na dheann a-null thuige. Dh'èigh e, 'an cluinn thu mi, an cluinn thu mi?' ach cha tàinig freagairt. Ged a bha e fhathast a' gabhail anail bha e gun mhothachadh. Chunnaic Daibhidh gun robh e air a dhroch leòn air a cheann is gun robh fuil a' sruthadh às. Ruith Daibhidh chun na bùtha a b' fhaighe gus nèapraigearan fhaighinn airson stad a chur air an fhuil. Chuir e cuideam air an lot a bh' air ceann an duine gus feuchainn ris an fhuil a stad agus chùm e air a' bruidhinn ris gus inntinn an duine a chur aig fois. Nuair a ràinig na seirbheisean-èiginn rinn iad moladh mòr air na h-oidhirpean aig Daibhidh, agus mar a dhèilig e ri suidheachadh èiginneach gu cùramach. Anns na seachdainean ron tubaist bha Daibhidh air a bhith an sàs ann am pròiseact san sgoil le Ciad Chobhair Naomh Anndra. Mura b' e gun robh e air an cothrom sin a ghabhail cha bhiodh e air a bhith comasach dha an duine sin a chuideachadh.

Tha e glè fhollaiseach gu bheil iomadach feart cudromach a dhìth air neach a tha airson a bhith an sàs ann an obair ciad chobhair. Tha soirbheas a' charthannais seo an urra ri daoine a tha deònach uairean a thìde den ùine aca fhèin a thoirt seachad gu saor-thoileach. Is cinnteach ge-tà gu bheil iomadh buannachd ri fhaighinn o bhith an sàs san obair seo a tha nas luachmhor na airgead.

[Tionndaidh an duilleag

Ceistean

1. Dè am prìomh amas a tha aig a' bhuidheann charthannais seo?

1

2. Thoir geàrr-chunntas air na h-adhbharan a chaidh a' bhuidheann seo a stèidheachadh.

3

3. Ainmich dà dhòigh anns am bi a' bhuidheann ag obair san latha an-diugh.

2

4. Dè tha a' dearbhadh gu bheil an carthannas a' tairgsinn cothroman ionnsachaidh fad-bheatha?

3

5. (a) Carson a tha an carthannas a' cumail an aire gu sònraichte air daoine òga a tha a' fuireach an sgìre bochda?

1

- (b) Dè an dà dòigh-smaoineachaidh a tha aig daoine òga a tha a' fuireach anns na sgìrean seo?

2

- (c) Dè na faclan sònraichte a tha an sgrìobhadair a' cleachdadh gus dèanamh soilleir gur e obair fheumail a tha an carthannas a' dèanamh leotha?

2

6. Ainmich trì buannachdan a gheibh sgoilearan às na pròiseactan a bhios an carthannas a' ruith.

3

[Tionndaidh an duilleag

7. (a) Ainmich **ceithir** ceumannan a ghabh Daibhidh Maclain gus an duine air an t-sràid a chuideachdadh.

4

- (b) Dh'èigh e, 'an cluinn thu mi, an cluinn thu mi?' ach cha tàinig freagairt. Dè a' bhuaidh a tha aig faclan Dhàibhidh air an earrainn?

1

- (c) Dè tha a' dearbhadh gun do dhèilig Daibhidh ris an t-suidheachadh anns an dòigh cheart?

2

8. Dè, nad bheachd-sa, an 'iomadh buannachd' a tha an sgrìobhadair a' ciallachadh?

2

* X 8 3 2 7 5 0 1 0 6 *

9. A' smaoinichadh air na leugh thu san earrainn gu lèir, ainmich feartan a dh'fheumadh a bhith aig neach a bha airson a dhol an sàs ann an obair ciad chobhair.

2

10. Dè cho soirbheachail 's a bha an sgrìobhadair ann a bhith gad bhrosnachadh a dhol an sàs ann an obair shaor-thoileach? Thoir adhbhar airson do bheachd le fianais bhon teacsa.

2

[CRÌOCH A' PHÀIPEIR]

* X 8 3 2 7 5 0 1 0 7 *

ÀITE A BHARRACHD AIRSON FHREAGAIRTEAN

[illegible]

ÀITE A BHARRACHD AIRSON FHREAGAIRTEAN

[illegible]

[DUILLEAG BHÀN]

NA SGRÌOBH AIR AN DUILLEIG SEO

[DUILLEAG BHÀN]

NA SGRÌOBH AIR AN DUILLEIG SEO

[DUILLEAG BHÀN]

NA SGRÌOBH AIR AN DUILLEIG SEO

* X 8 3 2 7 5 0 1 1 2 *